

The Futures Literacy Company

Co
będzie
budzić
wstręt
i odragę
naszych
potomków?

we współpracy z

ptsp.pl

POLSKIE TOWARZYSTWO
STUDIÓW NAD PRZYSZŁOŚCIĄ

List od partnera zarządzającego

Wyobraź sobie, że masz szczęście (lub pecha – w zależności od perspektywy) żyć kolejne sto lat. Jest rok 2123, a Ty jesteś w swoim obecnym wieku plus sto. Otacza Cię rodzina i przyjaciele, może jacyś reporterzy, a może nawet jakieś nie-ludzkie istoty (cokolwiek brzmi dla Ciebie wiarygodniej). Są oni ciekawi Twojego doświadczenia z pierwszej ręki – jak to było żyć sto lat temu. Jednak w miarę postępu rozmowy, zaczynasz się czuć coraz bardziej niekomfortowo. Większość pytań jest prosta i dotyczy praktycznych aspektów życia. A jednak, gdy odszukujesz w pamięci i podajesz kolejne szczegóły, tak by jak najlepiej przedstawić wierną relację z życia w 2023 roku, na twarzach swoich słuchaczy widzisz coś znacznie więcej niż tylko zdumienie. Wszyscy są mili i traktują Cię z należyтым szacunkiem, ale szybko zdajesz sobie sprawę z tego, że kolejne pytania to zawoalowane wersje na wpół oskarżającego, na wpół zdegustowanego: „**Ale jak tak można...?**”.

Czy powyższa sytuacja jest wysoce prawdopodobna? Zapewne nie. Czy jest choć trochę prawdopodobna? Jest to dyskusyjne – a to, czy taki byłby wynik podobnej rozmowy, zależy od kilku czynników, ale moim celem nie jest zarysowanie precyzyjnego obrazu. Chodzi o to, że ta wymyślona sytuacja jest użytecznym narzędziem do spojrzenia na teraźniejszość z innego punktu widzenia. Zastanów się, jak obecne sposoby postępowania byłyby odbierane przez naszych dalekich przodków. Czy wszystkie byłyby dla nich do zaakceptowania? Zapewne nie – i takich przykładów można by wymienić wiele. Musimy więc postarać się bardziej: czy w naszym współczesnym sposobie życia jest coś, co dziś jest powszechne, ale może być postrzegane jako bardzo kontrowersyjne w przyszłości – coś, czego dziś właściwie nikt, łącznie z tobą, nie chce kwestionować? Jest to znacznie trudniejsze pytanie, ale możemy założyć, że nasi dalecy przodkowie również nie byli świadomi tego, jak będziemy postrzegać niektóre z ich zachowań.

Można by słusznie argumentować, że moralność jest trudna do zdefiniowania za pomocą kryteriów naukowych i niemierzalna. Być może idea obiektywnej moralności nie brzmi tak źle jak „relatywizm moralny”, ale jest niemal równie dyskusyjna. Jak więc decydujemy o tym, co jest złe, a co dobre? Jakie mamy prawo, by kogokolwiek osądzać? Na potrzeby tego projektu staraliśmy się unikać meandrów takich rozważań i zadaliśmy sobie o wiele prostsze i raczej bezpośrednie pytanie: Co w dzisiejszej rzeczywistości będzie budzić odrazę kolejnych pokoleń? A w szczególności: Które z tych zachowań czy zjawisk są przez nas dziś w dużej mierze niezauważalne?

Czy to wszystko ma znaczenie? Ma – z kilku powodów. Po pierwsze, tego rodzaju refleksja może pozytywnie wpłynąć na Twoje rozumienie przyszłości, zachęcając do kwestionowania założeń, wyobrażania sobie alternatyw, surfowania na fali niepewności – i sprawić, że będziesz bardziej świadomy/świadoma przyszłości. Co ważniejsze: im szybciej my, ludzie, zdamy sobie sprawę z naszego „współczesnego barbarzyństwa”, tym szybciej będziemy mogli wejść na drogę ku lepszej, bardziej dojrzałej ludzkości. Jeśli te powody wciąż nie są dla Ciebie wystarczające, to co powiesz na szansę dołączenia do grona oświeconych, którzy wyprzedzają swoje czasy? Czytaj dalej!

Norbert Kołos
Partner zarządzający
4CF The Futures Literacy Company

Wstęp

Spojrzenie na teraźniejszość oczami osoby z przyszłości to nie lada wyzwanie. Aby uczynić taką perspektywę bardziej namacalną, 4CF The Futures Literacy Company podjęło wspólną inicjatywę z Polskim Towarzystwem Studiów nad Przyszłością. Jej celem było zbadanie zjawisk, które potencjalnie mogą... mocno bulwersować naszych potomków.

Krótkowzroczne byłoby założenie, że my, jako ludzkość, osiągnęliśmy taki poziom dojrzałości, że kolejne pokolenia nie uznają przynajmniej niektórych aspektów naszej – pozornie cywilizowanej – codzienności za odpychające, czy wręcz żałosne. Być może, jeśli już teraz spojrzymy w przyszłość, będziemy mogli przyspieszyć zmiany w kierunku bardziej dojrzałego i sprawiedliwego społeczeństwa, które przyszłe pokolenia będą postrzegać nie jako nieświadomie trwające w barbarzyństwie, lecz jako inicjujące zmiany na lepsze (cokolwiek miałyby to oznaczać dla „bardziej zaawansowanej ludzkości”). A być może obecnie zupełnie mijamy się z celem i sam fakt, że teraz opisujemy coś jako pożądane, będzie wydawał się przyszłym pokoleniom dziwaczny i barbarzyński. Takie pytania sprawiły, że wyzwanie stało się tym bardziej interesujące.

Metodologia

W pierwszej fazie badania poprosiliśmy osoby profesjonalnie zajmujące się foresightem/futures studies o przedstawienie swoich pomysłów na to, co być może będzie budzić obrzydzenie kolejnych pokoleń. Następnie przeanalizowaliśmy, pogrupowaliśmy i w większości przypadków przeformułowaliśmy odpowiedzi dla jasności i uniknięcia powtarzania podobnych spostrzeżeń. Dopracowana lista zawierała 93 potencjalne „współczesne barbarzyństwa”.

W drugiej fazie poprosiliśmy szerszą publiczność o wskazanie najbardziej odkrywczych odpowiedzi spośród tych, które w etapie pierwszym uznaliśmy za „potencjalnie bulwersujące w przyszłości współczesne barbarzyństwa”. Nie staraliśmy się wskazać propozycji najbardziej prawdopodobnych (spodziewanych lub przewidzianych uchybień). Nie interesowały nas też te najbardziej popularne (uznane przez największą liczbę uczestników ankiety). W rzeczywistości szukaliśmy czegoś zupełnie przeciwnego do powyższych. Poszukiwania skupiały się na spostrzeżeniach, które były najbardziej odkrywcze – które kwestionują silne założenia dotyczące przyszłości. A to dla wielu naszych respondentów skutkowało skłaniającym do przemyśleń momentem zaskoczenia.

Dla każdego z 93 potencjalnych współczesnych barbarzyństw pytaliśmy, „jak dużym odkryciem jest dla ciebie to, że X może być uznane za bulwersujące przez kolejne pokolenia?”. Odpowiedzi były udzielane na skali od 0 do 5, gdzie 0 oznaczało „nie jest to dla mnie nic odkrywczego lub jest to mało prawdopodobne” (tj. zero punktów mogło oznaczać, że pomysł był postrzegany jako niezaskakujący lub mało wiarygodny jako bulwersujący w przyszłości), a 5 wskazywało na „całkowite odkrycie”.

Wyniki badań

„W 2023 roku przyroda i jej elementy nie posiadały własnych praw”, w związku z czym nie mogły być w odpowiedni sposób chronione – i ten fakt dla kolejnych pokoleń, w 2123 roku, będzie bulwersujący. Takie stwierdzenie okazało się najbardziej odkrywczym spostrzeżeniem dla 50 „współczesnych barbarzyńców”, którzy oceniali te pomysły. Uzyskało ono średnią ocenę 3,31 na 5 możliwych punktów.

Drugą najbardziej odkrywczą ideą było to, że „w 2023 roku musimy pracować, aby się utrzymać”. Uzyskała ona średnią 3,06 na 5 punktów. Podważenie takiej wizji życia było zaskakujące dla uczestników badania publicznego, ale nie do końca tak szokujące dla futurystów-ekspertów, którzy wzięli udział w pierwszym etapie badania: podobne wyobrażenia zgłosiło niezależnie 5 ekspertów.

Osoby żyjące w 2023 roku były również zaskoczone, że „zupełny brak uznania dla wyrafinowanej nie-ludzkiej inteligencji, jej wrażliwości i jej potrzeb” mógłby być postrzegany jako barbarzyństwo przez ludzi w 2123 roku. Średnia ocena wyniosła 3,02 na 5 punktów. Propozycja została niezależnie zgłoszona przez 3 ekspertów w pierwszym etapie badania.

Na drugim końcu spektrum – najbardziej oczywistym barbarzyństwem, a może czymś, co po prostu nie jest dziś postrzegane jako barbarzyństwo, z wynikiem zaledwie 1,67 punktu, znajduje się zakaz aborcji obecny w wielu krajach świata. Fakt, że postęp w eksploracji kosmosu jest w naszych czasach napędzany głównie przez wyścig zbrojeń, również okazał się banalnym i niekontrowersyjnym barbarzyństwem, zdobywając zaledwie 1,73 punktu. Według uczestników badania trzecim najbardziej nieistotnym barbarzyństwem, które może wydawać się obrzydliwe w 2123 roku, jest cyfryzacja niebędąca w 2022 roku równie powszechna na całym świecie.

W tabeli poniżej zestawiono wszystkie propozycje oraz ich średnią ocenę.

	Pozycja	Wynik (0-5)	Kategoria
	Przyroda (np. rzeki) była pozbawiona praw.	3,31	Polityka i rządzenie
	Ludzie musieli pracować, żeby zarobić na życie.	3,06	Społeczeństwo
	Nie było praktycznie żadnego uznania dla wyrafinowanej inteligencji pozaludzkiej, jej wrażliwości i potrzeb.	3,02	Społeczeństwo
	Nie było dopasowywania DNA dla par przed prokreacją.	2,88	Zdrowie i medycyna
	Praktycznie nie było regulacji dotyczących potencjalnych zagrożeń wynikających z nowych technologii, w tym AI.	2,88	Technologia
	Ludzie brali pod uwagę tylko jedną rzeczywistość, ignorując tym samym nasz wpływ na pozostałe.	2,88	Społeczeństwo

	Pozycja	Wynik (0-5)	Kategoria
	Nadal istniały państwa narodowe i ich granice (ograniczające swobodę przemieszczania się).	2,83	Polityka i rządy
	Ludzie nie stworzyli antycypacyjnych systemów zarządzania dla sztucznej inteligencji ogólnej.	2,81	Technologia
	Roboty były pozbawione praw.	2,69	Polityka i rządy
	Nasz obraz i pojęcie natury podkreślały czystość pozbawioną śladów działalności człowieka.	2,67	Środowisko
	Technologia była postrzegana jako panaceum na problemy ludzkości.	2,65	Technologia
	Ludzie pracowali na otwartej przestrzeni bez odpowiedniego sprzętu ochronnego (np. ochrony przed promieniowaniem UV, filtrów oddechowych).	2,65	Zdrowie i medycyna
	Lekarze używali antybiotyków do zabijania mikroorganizmów.	2,63	Zdrowie i medycyna
	Większość ludzi nie była przyzwyczajona ani wyedukowana do uwzględniania pętli sprzężenia zwrotnego w swoich codziennych decyzjach życiowych.	2,58	Społeczeństwo
	Na świecie wciąż rozpowszechniony był indywidualizm.	2,56	Społeczeństwo
	Jeden światopogląd – czy to naukowy, religijny, czy jakiegokolwiek inny – dla wielu wystarczał do wyjaśnienia wszystkiego.	2,56	Społeczeństwo
	Modele kulturowe miały wiele negatywnych skutków (konsumpcjonizm, krótkoterminowość, indywidualizm, supremacja i tożsamość człowieka, opinie górujące nad nauką, cancel culture, idiokracja kulturowa, „czas to pieniądz”, utrata różnorodności kulturowej, zbyt mała troska o młodzież...).	2,54	Społeczeństwo
	Ludzie nie towarzyszyli swoim krewnym i znajomym w procesie umierania, a ich zwłoki jak najszybciej redukowali do popiołu.	2,52	Społeczeństwo
	Organizacje religijne w wielu miejscach na świecie były zwolnione z podatku.	2,52	Gospodarka
	Modyfikacje genetyczne niemowląt nie były ani dozwolone, ani możliwe.	2,50	Zdrowie i medycyna

	Pozycja	Wynik (0-5)	Kategoria
	Korzyści ekonomiczne należały do głównych motywatorów dla ludzi na całym świecie.	2,48	Gospodarka
	Opieka nad starszymi była zinstytucjonalizowana.	2,48	Gospodarka
	Nastąpił gwałtowny spadek umiejętności manualnych w związku z automatyzacją.	2,48	Społeczeństwo
	Do interakcji z maszynami potrzebne były fizyczne interfejsy.	2,46	Technologia
	Wiedza o przyszłości nie była obowiązkowym przedmiotem w szkołach i na uniwersytetach.	2,46	Społeczeństwo
	Prokreacja wymagała współżycia seksualnego.	2,46	Zdrowie i medycyna
	Leczenie psychiatryczne było tak prymitywne i opierało się w dużej mierze na lekach otępiających umysł.	2,44	Zdrowie i medycyna
	Poród był naturalny.	2,44	Zdrowie i medycyna
	Wielkie miasta miały tak wiele negatywnych skutków dla ludzi (np. ubóstwo, nierówności, zarazy, brud, nieefektywność, odpady i zanieczyszczenia).	2,44	Polityka i rządzenie
	Opodatkowanie było wszechobecne i akceptowane na całym świecie.	2,44	Gospodarka
	Religia dyktowała normy i prawa człowieka w niektórych krajach świata.	2,42	Społeczeństwo
	Ludzie ignorowali ryzyko zakażenia wynikające z używania fizycznych pieniędzy, podawania ręki, korzystania z publicznych łazienek bez wcześniejszej sanityzacji itp.	2,42	Zdrowie i medycyna
	Medycyna i leczenie opierały się na badaniach prowadzonych niemal wyłącznie na białych mężczyznach.	2,40	Zdrowie i medycyna
	Produkowano i spożywano niezdrową żywność.	2,38	Żywność

	Pozycja	Wynik (0-5)	Kategoria
	Ludzie wierzyli, że będą żyć wyłącznie na Ziemi.	2,38	Technologia
	Mass media kierowały się zyskiem zamiast prawdą i rzetelnością.	2,38	Aktualności i Informacje
	Systemy edukacji nie przygotowywały skutecznie młodzieży do współczesnych lub przyszłych potrzeb i wyzwań.	2,35	Społeczeństwo
	Systemy ciśnieniowe do odsalania nie były stosowane.	2,33	Technologia
	Powszechnie akceptowano nieetyczne zachowania uzasadnione tzw. większym dobrem.	2,33	Społeczeństwo
	Ludzie zużywali zasoby na uprawę trawników zamiast na produkcję żywności.	2,33	Żywność
	Ludzie byli uprzedzeni do mistyków i duchowości.	2,33	Społeczeństwo
	Posiadanie broni było nadal dozwolone.	2,33	Bezpieczeństwo
	Ludzie wykonywali prace, które można było (nawet wtedy) zautomatyzować.	2,31	Społeczeństwo
	Ludzie nie docenili koncepcji SMILE (Space Migration, Intelligence Increasing, and Life Extension) Timothy'ego Leary'ego.	2,31	Technologia
	Marnowano mnóstwo jedzenia.	2,29	Żywność
	Istniała powszechna niechęć do rozwiązywania niektórych kluczowych problemów ludzkości (np. chorób i zaburzeń genetycznych) w trybie priorytetowym, awaryjnym.	2,29	Zdrowie i medycyna
	Powszechne były podróże fizyczne.	2,27	Technologia
	Zysk z nieetycznego biznesu był uznawany za sukces.	2,27	Społeczeństwo

	Pozycja	Wynik (0-5)	Kategoria
	Zrównoważony rozwój nie był imperatywem.	2,27	Środowisko
	Wiele osób umierało z powodu wieku i chorób, którym można było zapobiec już w 2023 roku.	2,27	Zdrowie i medycyna
	Ludzie okłamywali się wzajemnie i wierzyli wiele kłamstw.	2,25	Społeczeństwo
	Ludzie nie mieli równowagi między życiem zawodowym a prywatnym z powodu 40+ tygodnia pracy.	2,25	Społeczeństwo
	Mass media miały ogromną kontrolę nad dużymi grupami społecznymi.	2,23	Technologia
	Mass media były wykorzystywane do dezinformacji.	2,21	Aktualności i Informacje
	Średnia długość życia była niska i (co gorsza) silnie uzależniona od dochodów.	2,19	Zdrowie i medycyna
	Projektowanie urbanistyczne faworyzowało właścicieli samochodów.	2,19	Polityka i rządzenie
	System gospodarczy był wadliwy, ze zbyt dużą władzą w rękach wielkich korporacji.	2,17	Gospodarka
	Istniały tak zwane „raje podatkowe”.	2,17	Gospodarka
	Większość ludzi spożywała mięso pozyskiwane w brutalnych, niezrównoważonych warunkach.	2,17	Żywność
	Ludzie nie zrobili wystarczająco dużo dla wrażliwych populacji.	2,17	Społeczeństwo
	Konserwatyzm technologiczny był powszechny.	2,17	Technologia
	Wciąż używano baterii.	2,17	Technologia

	Pozycja	Wynik (0-5)	Kategoria
	Edukacja dzieci nie była dostosowana do ich potrzeb, zainteresowań i możliwości.	2,17	Społeczeństwo
	Wartości rodzinne były w odwrocie.	2,15	Społeczeństwo
	Przemoc i przestępczość były powszechne (w tym masowe zabójstwa, przemoc domowa, handel ludźmi, różne formy nadużyć i nękania, cyberprzestępczość).	2,15	Bezpieczeństwo
	Wyzwanie związane z czystą energią było wciąż nierozwiązane.	2,13	Środowisko
	Rządzenie wiązało się z krótkowzrocznością, korupcją, manipulacją, nepotyzmem, myśleniem przestarzałymi kategoriami itp.	2,10	Polityka i rządzenie
	Dzieci rodziły się z ciężką niepełnosprawnością lub poważnymi chorobami genetycznymi.	2,10	Zdrowie i medycyna
	Nierówności edukacyjne wynikające z różnic ekonomicznych i miejsca urodzenia były powszechne.	2,10	Społeczeństwo
	Ludzie cierpieli na zbiorową traumę spowodowaną wojnami, ludobójstwem i innymi okrucieństwami wpływającymi na żyjących nawet sto lat później.	2,04	Społeczeństwo
	Ubóstwo i jego konsekwencje (głód, mieszkanie, energia itp.) były powszechne, pomimo dostępnych środków na ich zapobieganie.	2,04	Polityka i rządzenie
	Gospodarka odpadami była słaba i nieodpowiednia.	2,04	Środowisko
	Dość powszechne były ofiary śmiertelne w wypadkach drogowych i w miejscu pracy.	2,04	Bezpieczeństwo
	Dyskryminacja ze względu na kolor skóry, klasę, płeć, seksualność itp. była powszechna na całym świecie.	2,04	Społeczeństwo
	Masowe więzienia i zarządzane przez państwo egzekucje nadal były stosowane jako kara za zachowania naruszające zasady i normy społeczne.	2,04	Polityka i rządzenie
	Analfabetyzm funkcjonalny był dość powszechny na całym świecie.	2,04	Społeczeństwo

	Pozycja	Wynik (0-5)	Kategoria
	Nadal zdarzały się wojny (i ich konsekwencje, m.in. uchodźcy wojenni, ofiary śmiertelne wśród ludności cywilnej, zagrożenie bronią jądrową, biologiczną i chemiczną, nikłe wsparcie dla napadniętych krajów).	2,02	Bezpieczeństwo
	Państwa wykorzystywały władzę nad innymi państwami dla korzyści ekonomicznych.	1,98	Gospodarka
	Świat był pełen ogromnych nierówności majątkowych.	1,98	Gospodarka
	Systemy opieki zdrowotnej były wysoce nieefektywne i z ograniczonym dostępem.	1,98	Zdrowie i medycyna
	Nierówności płci (m.in. w zakresie praw człowieka, płac i przywództwa w różnych społecznościach, instytucjach i firmach) były powszechne na całym świecie.	1,96	Społeczeństwo
	Powszechne było niszczenie ekosystemów i utrata bioróżnorodności.	1,94	Środowisko
	Działania mające na celu powstrzymanie i odwrócenie zmian klimatycznych były niewystarczające.	1,92	Środowisko
	Aborcja służyła do zapobiegania urodzeniom, zamiast prostych i nieszkodliwych, łatwo dostępnych środków medycznych.	1,92	Zdrowie i medycyna
	Powietrze i woda były niezwykle zanieczyszczone w wyniku stosowania paliw kopalnych, tworzyw sztucznych i innych zachowań człowieka.	1,90	Środowisko
	Sztuki walki były praktykowane bez odpowiedniego sprzętu ochronnego.	1,90	Bezpieczeństwo
	Funkcjonowało wiele autokracji, a demokracja była ułomna, kwitł populizm.	1,83	Polityka i rządzenie
	W wielu miejscach na świecie nadal wykorzystywano pracę dzieci.	1,81	Polityka i rządzenie
	Uprzywilejowane jednostki i grupy (z urodzenia lub z powodu bogactwa/władzy) nadużywały swojej pozycji.	1,79	Polityka i rządzenie
	Wiele osób nadal paliło tytoń.	1,79	Zdrowie i medycyna

	Pozycja	Wynik (0-5)	Kategoria
	Cyfryzacja nie była jednakowo rozpowszechniona na całym świecie.	1,79	Społeczeństwo
	Postęp w eksploracji kosmosu był napędzany głównie przez wyścig zbrojeń w kosmosie.	1,73	Technologia
	Aborcja została zakazana w wielu krajach na świecie.	1,67	Społeczeństwo

Komentarz 4CF

Wszyscy wiemy, jak trudne i – jednocześnie – ważne jest odnotowywanie sygnałów, które są niepozorne i często umykają uwadze. Mogą one zmienić nasze spojrzenie na to, co dobre i pożądane, do czego powinniśmy dążyć, a czemu trzeba zapobiegać. Niektóre z pomysłów uzyskanych w trakcie badania to prawdziwe olśnienia. Wyniki stanowią świetną (choć oczywiście niewyczerpującą) kompilację zagadnień, którymi ludzkość musi się niezwłocznie zająć. Warto zauważyć, że wiele z wyróżnionych problemów skupia się na zrównoważonym rozwoju we wszystkich jego aspektach. Ta kwestia musi być dziś na pierwszym miejscu naszych myśli, planów i działań, jeśli chcemy uniknąć dziesiętkowania gatunków na Ziemi i choć w pewnym stopniu uniknąć miazdzącej oceny ze strony kolejnych pokoleń.

Niektóre z tych idei mogą wydawać się bardziej oczywiste, ponieważ są tak stare jak sama ludzkość: wojny, przemoc, nierówności, głód i ubóstwo. Wszystkie są wciąż obecne w dzisiejszym świecie pomimo jego ciągłego postępu, widocznego nawet jeśli dla porównania cofniemy się nie dalej niż do XIX wieku. Kolejna garść problemów zajmuje bardzo wysoką pozycję na dzisiejszej agendzie, w tym prawa człowieka, upadek demokracji, a także zmiany środowiskowe i klimatyczne. To właściwie dobra wiadomość: pojęcia te są szeroko rozpowszechnione, jednak niekoniecznie wpływają na działania większości. Biorąc pod uwagę, że świadomość jest tak wysoka, pojawia się pytanie, czy robimy wystarczająco dużo, aby doprowadzić do pozytywnych zmian w tych obszarach. Czy pokolenia, które przyjdą po nas, uznają, że zrobiliśmy wystarczająco dużo? Powinniśmy czuć się zachęcani do podjęcia działań, tym bardziej teraz, kiedy nikt nie wydaje się zaskoczony, że te pojęcia mogą w przyszłości zostać uznane za barbarzyńskie.

Niemniej jednak niektóre pomysły okazały się dla wielu respondentów prawdziwymi rewelacjami, zwłaszcza te, które dopiero się kształtują, a z perspektywy przyszłości mogą sprawiać problemy. Dobrym przykładem mogą być „zwycięzcy” badania: brak praw dla przyrody, przyszłość pracy ludzkiej, uznanie i prawa dla inteligencji/wrażliwości pozaludzkiej, wykorzystanie nowoczesnych technologii medycznych, odkrycia zmierzające do długowieczności człowieka, a także zagrożenia wynikające z nowych technologii i odkryć (takich jak AI czy bionauki).

Podczas analizy pomysłów interesujące było rozważanie nowych rzeczywistości, które mogą powstać w wyniku nowych odkryć lub niszczycielskich działań człowieka; rozważanie, jak dominujące dziś światopoglądy, modele kulturowe i wzorce społeczne mogą być potencjalnie błędne.

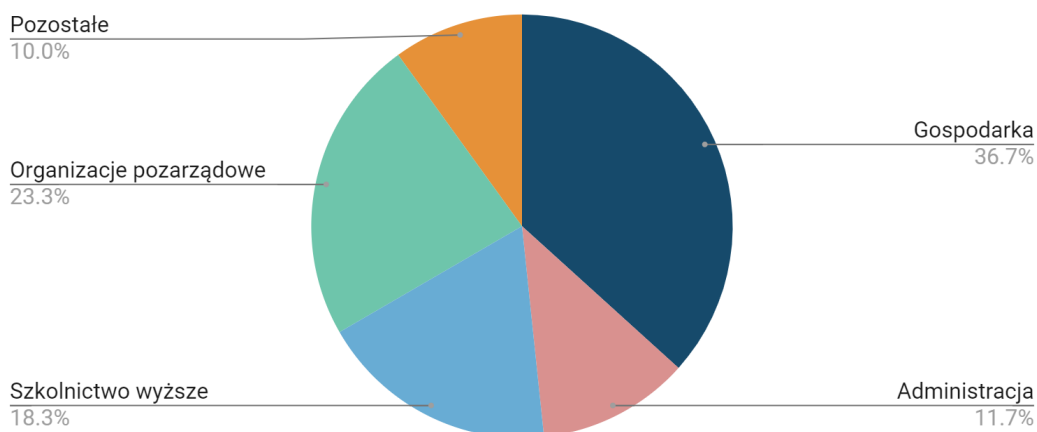
Mamy nadzieję, że raport inspiruje do dyskusji i otwiera nowe ścieżki badań, dostarcza pomysłów na publikacje naukowe i, miejmy nadzieję, zachęca do działania w teraźniejszości dla lepszej przyszłości.

Załącznik

Uczestnicy badania

50 uczestników badania co najmniej 16 narodowości oceniało odpowiedzi futurystów-ekspertów na pytanie „Co w dzisiejszej rzeczywistości będzie budzić odrazę kolejnych pokoleń”. 60 futurystów zgłosiło 434 pomysły na „współczesne barbarzyństwa”. Reprezentowali oni następujące branże:

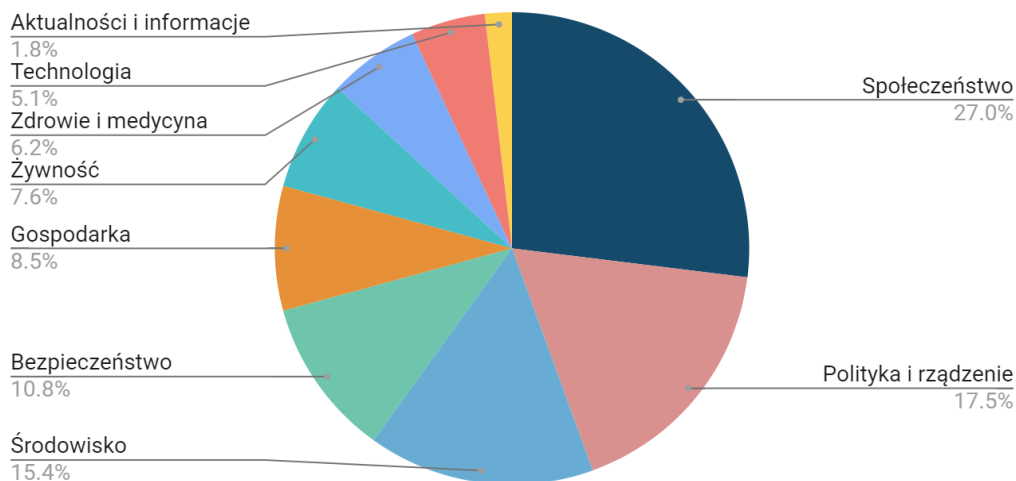
Uczestnicy badania według sektora

Kategorie

Zgłoszone w ankiecie 434 pomysły można podzielić na 9 obszarów.

Kategorie

Wykres wizualizuje, jak wiele jest jeszcze do zrobienia w dziedzinie rządów i polityki. Podkreśla również znaczenie zmian społecznych, które mogą być siłą napędową do realizacji pożądanego przyszłości we wszystkich innych obszarach naszej egzystencji.